

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

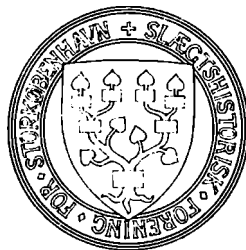
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Staun

1990:2

ISSN 0107 - 539x

udgives af
SLÆGTSHISTORISK FORENING FOR STORKØBENHAVN

Formand: Jørgen Aasberg
Mac Donald Alle 15, 2750 Ballerup - 42 97 01 71

Kasserer: Lone Wredstrøm
St. Kongensgade 89, 2., 1264 K - 33 32 79 13
(efter kl 18)

Ansvarshavende
redaktør: Lone Wredstrøm
St. Kongensgade 89, 2., 1264 K - 33 32 79 13
(efter kl 18)

Øvrige redak-
tionsmedlemmer: Bjørn Sommer
Åboulevarden 14, 2200 N - 31 35 23 89

Grethe Aasberg
Mac Donald Alle 15, 2750 Ballerup - 42 97 01 71

Tidsbestilling til A M Krogh-Thomsen
biblioteksbesøg i Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke - 42 17 92 51
Mormonkirken:

Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer.

Bladet udsendes 4 gange om året - sidst i februar, begyndelsen af maj, midt i august samt midt i december. Hvis De ikke har fået bladet omkring disse terminer, bedes De rette henvendelse til Deres lokale postkontor.

Dead-line for indsendelse af artikler er 1. januar, 1. april, 1. juli samt 1. november.

For enkelte numre er prisen kr 10 eller i årsabonnement kr 40 (4 numre pr årgang), der kan indbetales på foreningens girokonto nr 2 20 86 28.

Indlæg sendes til: St. Kongensgade 89, 2., 1264 K

Eftertryk med kildeangivelse tilladt.

Et menneske med overbevisning kan udrette lige så meget som 99, der kun har interesser.

Generalforsamling

Foreningen afholdt sin ordinære generalforsamling den 12.03.1990 kl. 19.00 i Mørmonkirken, Priorvej 12.

Formanden bød velkommen og foreslog Palle Krogh-Thomsen som dirigent. Han blev valgt og konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt.

Formanden aflagde beretning om det forløbne år. Den blev godkendt.

Kassereren forelagde det reviderede regnskab og foretog sammenligninger med 1988. Regnskabet blev godkendt uden bemærkninger.

Der var ingen indkomne forslag.

Kontingentet forbliver uforandret 100 kr. for enkeltmedlemmer og 50 kr. for samboende.

På valg var Jørgen Aasberg og Robert Oest-Larsen, der begge blev genvalgt. Inger Hetmar og suppleanten Arne Navne ønskede ikke genvalg. Gyda Mølsted blev nyvalgt som bestyrelsesmedlem og Carl Johan Søndergaard som suppleant.

Som revisor blev valgt den hidtidige suppleant Frank Estrup Hansen, idet Mogens Rosenløv ikke ønskede genvalg. Povl Clåsen blev valgt som revisorsuppleant.

Under eventuelt blev drøftet forskellige måder, hvorved foreningen kan spare porto ved udsendelse af Hvem forsker Hvad.

Der blev rejst kritik af den bus, der blev brugt ved forårsudflugten - Bestyrelsen har allerede besluttet at anvende andet busselskab.

Formanden takkede Inger Hetmar for hendes arbejde i bestyrelsen - Det havde altid været en fornøjelse at være sammen med hende - på grund af hendes altid gode humør og samarbejdsevne.

Efter generalforsamlingen fortalte E. F. S. Skovgaard samt to af foreningens medlemmer, Jørgen Kaarsberg og Asger Munksgaard, om almindelige menneskers slægtsbøger.

Samme aften afholdtes konstitueret bestyrelsesmøde:

Formand: Jørgen Aasberg

Kasserer: Lone Wredstrøm

Sekretær: Gyda Mølsted

Skandale i familien Hoë

Det begyndte omkring 1770, da købmand og borgmester i Flensborg Gerhard Hoë sendte 2 af sine sønner - Christian og Hermann - til Trondhjem for at lære handel.

Vi skal høre om den ældste af dem, Christian Hoë (f. 10/2 1749). Han giftede sig 28/6 1773 med Ane Margrethe Klinge. De nåede at få 2 børn inden Christian døde 29/9 1775. Samme år døde hans kone d. 22/11. Den førstefødte datter var også død, så tilbage var en søn Gerhard (opkaldt efter farfar) f. 31/1 1775.

Som foreldreløs blev han opdraget, først af sin farbror i Trondhjem, derefter nogle år på skole i Oldesloh (Holsten) hvor han roses for flid. Også onkelen Josias i København tager del i opdragelsen. Han bliver nu soldat - fra 13/12 1795 fønrik, 23/12 1801 secondløjtn. og senere premierløjtnant. Fra den tid er der en korrespondance mellem onkel Josias og onkel Herman i Trondhjem, hvori Josias beklager sig over hans skandaløse opførsel i København, hvor han turner og sølder. Onkel Herman kalder ham til Trondhjem, hvor han er omkring 1804 - velsagtens for at få besked om at opføre sig ordentligt. Han rejser tilbage til København, hvor han får sin afsked

fra militæret 10/7 1805.

På den tid var der opslået en ledig stilling i Hohenwedstedt (Holsten) som Kirchspielvogt (sognefoged). Den søgte han. Blandt mange ansøgere bliver han foretrukket. Onkel Josias har sikkert gjort sin indflydelse gældende - han var på den tid deputeret i Rentekammeret - for at få Gerhard væk fra det dårlige selskab i København. 6/9 1805 indtræder han også som premierløjtnant i Holstens Landeværs regiment, og udnævnes til kaptajn 31/1 1806.

Men skandalernes tid er endnu ikke forbi, for dernede gør han sin tjenestepige gravid. Hun føder en søn d. 4/10 1808. I kirkebogen står der: "14.10.1808 Døb: Frederik Christian Hermann von Hoë, søn af kaptajn og hiesigen Kirchspielvogt Gerhard Hoë mit seiner dienstmagd Catarina Heeschen, dt. af afdøde Claus Heesch und Anna Magdalena geb. Rohard. Vidner Hr. Frederich v. Rumsted auf Wapelfeld & Hr. Andreas Behrends auf Niebützel". Bemærk, ingen af familien som faddere.

Det er altså hans søn og ikke som ellers ved ugifte mødre med udlagt barnefader. I kirkebogen skrives heller ikke uøgte. Nu kunne man jo så forvente, at han giftede sig;

med hende, men nej, hun er sikkert ikke fin nok som datter af en lille bondemand. Josias og resten af familien har sikkert frarådet ham det. Men ikke destomindre bliver hun som hans husholderske, og barnet bliver opdraget som i et almindeligt ægteskab.

1820 får de tvillingedrenge. Først 2/9 1821 bliver de viede "i hjemmet". Efter den tid får de yderligere en søn i 1825 og en datter i 1829.

Ifølge tyske kancellis forestillinger af 20/8

1824 får han sine 3 "naturlige" sønner legitimeret som hans ægte og arveberettigede børn.

(Heri angiver han F.C.H. Hoë's fødselsdag som 4/10 1806).

En anden usøjtelighed forekommer på den afbillede vaccinationsattest: Frederik C.H. kaldes her Fritz, hvad han også blev kaldt blandt familien, men lægen, der underskriver på tro og love,

må have været meget nærsynet, når han ikke kunne se, at barnet var 3/4 år og ikke 1/4 år, som der står på attesten.

De må iøvrigt have været fremmelige i Holsten i 1809, for i resten af Danmark blev vaccinationen mod kopper først obligatorisk i 1824.

C.F.H. Hoë's erindringer har tidligere været gengivet her i bladet - nr. 3-1984 og nr. 2-1986.

Vaccinations-Attest.

Fritz v. Hoë.

gebürtig aus Hohenwepfel wohnhaft in Hohenwepfel
 $\frac{1}{4}$ Jahr alt, ist von mir Unterzeichnetem im Jahre 1809
den 20 Juli mit Kuhblattern eingimpft worden. Bei genauer
Untersuchung habe ich zwischen dem 7ten und 9ten Tage nach der
Eimpfung die Kennzeichen der ächten Kuhblattern vorgefunden;
diese waren nämlich ganz und unbeschädigt, angefüllt mit einer klaren
Feuchtigkeit, niedergedrückt in der Mitte, und umgeben mit einem
rothen Kreise. *Fritz v. Hoë* hat daher die
Kuhblattern, welche *ja* in Zukunft gegen die Kinderblattern schützen,
ordentlich gehabt.

Vorsehendes bezeugt hiemitteist auf Ehre und Gewissen

*L. Graue Doctor der Medizin
Leinig bey Wismar beyh.*

NOTER

Borgmester, købmand Gerhard Hoë var født 16/3 1704 i Flensburg - død 18/9 1770 samme sted.

Gift 1. gang 23/9 1729 med Catharina Lorck (f. 8/4 1712, d. 6/12 1742). 2 sønner: Barthold (1737-1778) og Josias (1739-1816).

Gift 2. gang 3/6 1746 med Lucia Feddersen (f. 1724, d. 16/6 1764). 6 sønner: Fedder (1747), Gerhard (1748), Christian f. 10/2 1749 Flensburg, Hermann (1752), Fr. Wilhelm (1755-1777), Emanuel (1760-1833).

Christian Hoë blev gift i Trondhjem domkirke 28/6 1773 med Ane Margrethe Klinge f. 4/2 1757 - datter af tiendeskriver Morten Klinge & Ellen Margrethe Schive. Han døde 29/9 1775 og hun døde 22/11 1775. Deres overlevende barn Gerhard Hoë var født 31/1 1775 i Trondhjem og døde 10/2 1832 i Hohenwedstedt. Han blev gift 2/9 1821 med Catharina Heeschen (født 25/3 1789 i Kellinghusen som datter af Claus Heesch & Magdalena Rohard). Hun døde 11/4 1872 i Itzehoe.

Børn: 14/10 1808 Frederik Christian Hermann v. Hoë - skriver sig selv som C.F.H., 9/1 1820 tvillinger: Johan Heinrich & Josias Gerhard, 5/9 1825 Franz Carl Hermann, 1829 Marie Cathrine Margrethe.

Først i 1824 20/8 får han sine 3 naturlige sønner - efter ægteskabet med børnenes mor - legitimeret iflg. tyske Kancellis forestillinger.

Inger Lerche, Havretoften 3
2800 Lyngby

Litteraturliste

HERMED BRINGES LITTERATURLISTEN TIL SKRIVEFÆRDIGHEDENS HISTORISKE UDVIKLING I RELATION TIL FOREDRAGET DEN 2. APRIL 1990.

UR nordisk kulturhistoria. Jyväskylä 1981. (Læskunnighet och folkbildning före folkskoleväsendet).

Da menigmand i Norden lærte at skrive - en sektionsrapport. Inst. for dansk Skolehistorie 1985.

Kjell Ivar Vannebo: En Nasjon af skriveføre. Om utviklinga fram mot allmenn skriveferdighet på 1800-tallet. Oslo 1984

Knut Tveit: Allmugeskolen på austlandsbygdene 1730-1830. Oslo 1989.

Ingrid Markusen: Visdommens lønker. Studier i enevældens skolereformer fra Reventlow til skolelov. Landbohistorisk Selskab 1988.

De nordiske skriftspråkernes udvikling på 1800-tallet. Skolens lese- og skriveferdighetens betydning for de nordiske skriftspråkernes udvikling på 1800-tallet. Symposierapport. Oslo 1983. (Nordisk sprogsekretariats rapporter nr. 4).

De nordiske skriftspråkernes udvikling på 1800-tallet 2. Behovet for og bruken av skrift i 1800-tallets forvaltning, næringsliv og privatkommunikasjon. Symposierapport 1984. (Nordisk sprogsekretariats rapporter nr. 6).

The development of writing ability in the nordic countries in the eighteenth and nineteenth centuries. Journal of Scandinavian History 1990.

Lawrence Stone: Literacy and education in England 1640-1900. Past and Present nr. 42 1969 s. 69-139.

David Cressy: Literacy and the social order. Reading and writing in Tudor and Stuart England. Cambridge 1980.

Multært Tidsskrift 11, 1882.

Statistiske meddelelser 12, 1875.

J. Helgeim: Allmugeskolen paa bygdene Oslo 1980 s. 212 f.

Dansk Socialhistorie bd. 4. 1979 s. 265.

Bondedagbøger - kilder til dagliglivets historie. Udg. af Etnologisk Forum i samarbejde med Landbohistorisk Selskab ved Karen Schousboe.

Helge Nielsen: Folkebibliotekeres forgængere. Oplysning, almue- og borgerbiblioteker fra 1770-erne til 1834. Kbh 1960.

Rugaard, D: Skole-Bibliothek eller fortegnelse over dansk skrifter. Kbh 1847. På Danmark Prædagogiske Bibliotek.

Jens Holmgård. Bonde-kirke-skole. Landbohistorisk Selskab.

Ingrid Markusen

Genealogica

Martens, Gustav:

Bondeliv i Lindeballe gennem 200 år. Lindeballe Brugsforening. Kr. 75 (Roman).

Illustreret Tidende, illustrationer af danske lokaliteter, en topografisk fortegnelse: supplement: Danske fortidsminder og monumenter 1859-1924. Danmarks Biblioteksskole. Kr. 140 (01.76).

Folkets arkiver, Sammenslutningen af Lokalhistoriske Arkiver 1989(?) - 1989. SLA. Kr. 148 (02.9).

Nørr, Erik:

Gymnasieskoler, administration og arkiv, med registraturer over latinskoler, gymnasiers og studenterkursers arkiver i Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm. 2 bind. Selskabet for Dansk Skolehistorie. Kr. 185 (02.91).

Skovmose Jensen, Ingrid:

Registratur over Københavns Universitets arkiv ca. 1910-1965. KBH's Universitets Arkiv- og dokumentationsafd. gratis. (02.91).

KFUM's Soldatermission gennem 100 år. KFUM's Soldatermission i Danmark kr. 45 (26.9).

Hylleberg, Bent:

Et kirkesamfund bliver til, danske baptisters historie gennem 150 år. Føltved kr. 325 (27.65).

Mott, Richard:

Sjæle i brand, glimt af Frelsens Hærs virke i Danmark gennem hundrede år 1887-1987. Øresund. Kr. 180 (27.65).

Nielsen, Jens Jørgen:

Til skærm i vor nød, arbejderbevægelsens historie og idehistorie 1789-1945. Pædagogisk Medhjælper Forbud. Kr. 20 (32.26).

Sørensen, Preben:

De udelukkede, en Danmarks-mosaik om arbejdsvilkår under stor-lockouten i 1899. AOF. Kr. 95 (33.115).

Thomsen, Poul:

100 år i støbeskeen. Special- og Maskinfabrikarbejdernes Forbund. (33.129).

Dansk toldhistorie. Bind 3: Liberalisme og frihandel 1814-1914. Toldhistorisk Selskab. Kr. 285 (33.86).

Pedersen, Kønno:

Stadens døtre, træk af prostitutionens historie i Helsingør. Nordisk forlag for Videnskab og Teknik. Kr. 59 (34.31).

Fynske livregiments 375 år, jubilmum 17. november 1989. Fynske Livregiment. Kr. 200 (35.52).

Fra frøkenkloster til kvindekulturcenter, om Odense adelige Jomfrukloster. Karen Brahe Selskabet. Kr. 78 (37.86).

Larsen, Sten:

Ole Bole kom i skole, skolens historie i Danmark. Gjellerup & Gad. Kr. 138 (37.96).

Jensen, Jens Herluf:

Trines hus, en beretning om livet i en landsby på Stevnø, som det formede sig for Trine i de "gode gamle dage" fra 1882 til 1962. Amtscentralen i Næstved. Kr. 30 (39.43).

Kampp, Aage H.:

10 søskendes erindringer, livet på en mønsk bondegård 1890-1925. Tellus. Kr. 98 (39.43).

Adriansen, Inge:

Skikke og traditioner i Årets løb i Nord- og Sydslesvig, musehøtte, ringridning og martineregning. Grønseforeningen. Kr. 55 (39.5).

Kragelund, Minna:

Folkedragter, landboliv i fællesskabets tid. Det Ny Lademann. Kr. 148 (39.7).

Frønge, Knud:

Lokal historie - en håndbog. Dansk Historisk Håndbogsforlag. Kr. 188 (40.71).

Danske gårde i tekst og billeder. Forlaget Dansk Landbrug. Kr. 800 pr. halvbind (46.1). Viborg Amt. Bind 2,1: Fjends, Karup, Skive og Spøttrup kommuner. Bind 2,2: Sallingsund, Sundsøre og Viborg kommuner. Bind 3,1: Bjerringbro, Møldrup og Ålestrup kommuner. Bind 3,2: Hvorslev, Kjellerup og Tjele kommuner.

Skak-Nielsen, Luise:

Alle kender Blågårdsgade, en kulturhistorisk undersøgelse af bybillede og byrum 1850-1990. Københavns Bymuseum. Kr. 240 (46.37).

Zinglarsen, Bent:

Fra Gammelbodehavn til Gasværkshavnen. F. Keller. Kr. 120 (46.37).

Alle følgende titler har bibliotekssignatur 46.4.

Etting, Vivian:

Et ben i hver lejr, om Falsters middelalder. Museet Falsters Minde. Kr. 72.

Fussingsø. Randers Amts Historisk Samfund. Kr. 152.

Andersen, Poul:

På tur med Biehl - i Graasten. Historisk Samfund for Sønderjylland. Kr. 90.

Andersen, Arnold:

En egn, dens folk og virke. Historiske trækk, sagn, erindringer og fortællinger fra Gudme, Gudbjerg, Galdbjerg, Hesselager, Lundeberg, Oure, Albærg, Brudager (Gudme Herred). Eget forlag. Kr. 169.

Bundesen, C. E.:

Herning - fra stationsby til købstad. Rostrups forlag. Kr. 248.

Lemlich, Bente:

Register til årbøgerne 1913-88. Lolland-Falsters Historiske Samfund. Kr. 45.

Christensen, Bernth:

Løse, billeder fra dengang. S. A. L. Kr. 198.

Hansen, Carl Emil:

Egeskov og ørneklø, en bog om Nakskov. Dansk Historisk Håndbogsforlag. kr. 98.

Rasmussen, Niels Chr.:

Bidrag til Nykøbing slots historie efter trykte kilder. Kristoffersens Boghandel. Kr. 122.

Ellerbek, Poul:

Ringkøbing set fra Østergade, optegnelser om folk og begivenheder i 1800-tallet. Bollerup Boghandel. Kr. 158.

Tønnesen, Eva:

Med fotograf Hude gennem det gamle Roskilde, Kristian Hude 1864-1929 Siglev. Kr. 158.

Øksbjerg, Erik:

Rude Skov og det tidligere overdrev. Eget forlag. Kr. 200.

Årbog for Historisk Samfund for Sorø Amt bind 76:

Hertil findes indholdsfortegnelse til Sorø amts årbøger 1912-1978. Kr. 75.

Struerfolk, lokalhistorie for Struerregnen 1989 Bind 4. Dalhus. Kr. 78.

Kaase, Alfred:

Ulfborg sogn og saga. SDS i Ulfborg. Kr. 210.

Vendsyssel nu og da 1988 (nr. 12) 3 landbrug i Vendsyssel. Vendsyssels Historiske Museum. Kr. 106.

Martensen-Larsen, Florian:

Aalborghus Slot 1539-1989, et nordjysk slots historie igennem 450 år. Foreningen "Venner af Aalborghus Slot". Kr. 170.

For ethvert hjem, Århus i avisannoncer 1900-1960. Århus Byhistorisk Udvalg. Erhvervsarkivet. Kr. 215.

Schøler, N. P.:

Vejrprofeten. Bilag: Veirpropheten eller Anvisning til forud at kende Sommerens Beskaffenhed i Henseende til Væde og Tørke. 1839. AKKA kr. 98 (55.8).

Eriksen, Egon:

Dansk artilleri i Napoleonstiden, forudsætninger og udvikling 1760-1814. Tøjhusmuseet. Kr. 250 (62.625).

Holm-Petersen, F:

Danske firmastkønnerter. Jens Hansens Søfartsmuseum. Kr. 129 (62.8).

Thalund, Henning:

Fynske kirkeskibe. Svendborg & Omegns Museum. Kr. 130 (62.89).

Det Bebyggelsehistoriske Symposium ved Odense Universitet: Huse og Husmænd i fortid, nutid og fremtid, småbruget. Beretning. Odense Universitetsforlag. Kr. 188 (63.06).

Dansk Landbrugsmuseums historie bind 1: Tiden til 1941. Dansk Landbrugsmuseum. Kr. 100 (63.06).

Det danske Landbrugs historie. Landbohistorisk Selskab 4 bind. Kr. 992 (63.09). Bind 3: 1810-1914. Bind 4: 1914-1988.

Fritzbøger, Bo:

Skove og skovbrug på Falster 1652-1685. Landbohistorisk Selskab. Kr. 148. (63.409).

Adriansen, Inge:

Sønderjyske madopskrifter. Lavet på grundlag af gamle håndskrevne kokebøger og andre optegnelser i Museet på Sønderborg Slot. Museet på Sønderborg Slot. Kr. 12 (64.1).

Ventegodt, Ole:

Redere, rejser og regnskaber, et par flensborgske partrederiregnskaber 1783-1812. Padborg Boghandel. Kr. 148 (65.908).

Falk, Fritz Joachim:

Røms kommandører og sejlskibskaptajner, søens søfartshistorie. B & L. Kr. 69 (65.909).

Frederiksen, Niels:

Sønderho, en skipperby i Vadehavet. Fiskeri- og Søfartsmuseet. Kr. 298. (65.909).

Hahn-Pedersen, Morten:

Fanø i Sejlskibstiden, et overblik. Fiskeri- og Søfartsmuseet. Kr. 85 (65.909).

Hahn-Pedersen, Morten:

Prinsen og prinsessen, to storejlere fra Fanø. Fiskeri- og Søfartsmuseet. Kr. 65 (65.909).

Møller Lassen, Viggo:

Fra naturhavn til Nordens færgehavn, historien om Frederikshavn havn. Dafolo. Kr. 195 (65.94).

Nielsen, Flemming:

Tegl i Nordjylland. Hefte 2: Fremstilling og anvendelse o. 1800-1900. Bygholm. Kr. 40 (66.25).

Boje, Per:

Altid på vej, Albani Bryggeriernes historie 1859-1984. Odense Universitetsforlag. Kr. 248 (66.84).

Bech, Viben:

Moden 1840-1890. Nyt Nordisk forlag. Kr. 328 (68.809).

Nissen, Nis:

Københavns bygning, 1500-1856, visioner, planer og forfald. Arkitektens forlag. Kr. 190 (71.9563).

Historiske huse i Gilleleje fiskerleje. Gilleleje Museum. Kr. 183 (71.64).

Münster, Kris:

Hundrede huse i Hørsholm. Hørsholm kommune. Kr. 175 (71.64).

Ahlefeldt-Laurvig, Jørgen:

Morsø-fabrikken, et nordjysk industriforsøg fra rokokotiden. Morsø Lokalhistoriske forlag. Kr. 188 (76.232).

En konges taffel, guldsmedekunst og borddækning i det 18. århundrede.
Katalog fra udstillingen i Chr. VII's Palæ, Amalienborg, 1988.
Statsinventarie-kommissionen, Kr. 150 (76.33).

Steensberg, Axel:

Danske bondemøbler. 4. udgave i 2 bind. Nyt Nordisk forlag. Kr. 698. (76.63).

Kousgård Sørensen, John:

Danske sø- og ånavne. Bind 7: T-A. C. A. Reitzel. Kr. 257 (89.684).

Olsen, Rikke Agnete:

Ryd klostres årbog i kulturhistorisk belysning. Wormianum. Kr. 124 (96.1).

Jespersen, Leon:

Stænder og magtstat, de politiske brydninger i 1648 og 1660. Odense Universitets forlag. Kr. 198 (96.2).

Barløse, Børge L.:

Register til Sønderjyske Årbøger 1889-1988. Historisk Samfund for Sønderjylland. Kr. 150 (96.905).

Alle nedenstående titler har signatur 99.4 efterfulgt af den biografere-
des navn.

**H. C. Andersen på Nørre Vosborg og sagn og beretninger fra "Borgen ved
Storåens Munding".** Folkeuniversitetetscentret Skærum Mølle. Kr. 122.

Jens Bomholts Silkeborg, fortalt i malerier, fotografier og erindringer.
Silkeborg Bogtrykkeris forlag. Kr. 248.

Haugaard, Knud:

Johan Jacob Encke, bygmester i Nyborg 1776-1818. Nyborg Lokalhistoriske Arkiv. Kr. 60.

Henriksen, Erik:

Der var engang, en provinsoverlæges erindringer. Kristoffersens boghandel i Nykøbing F. Kr. 75.

Hermansen, Karen:

Toppede brosten, en skipperdatters pigeår i Marstal før 1. verdenskrig. Jens Hansen's Søfartsmuseum. Kr. 65.

Johansen, Kirsten M.:

Sandveje, barndomsbilleder fra Veddinge Bakker i 20'erne. Dragsholm Lokalhistoriske Forening. Kr. 90.

Daugaard, Poul:

Andelsmanden Severin Jørgensen, en bibliografi. Sydjysk Universitetsforlag. Kr. 130.

Kolstrup, Anders Peder Andersen:

Dagligliv og lærerkår, A. P. A. Kolstrups optegnelser 1895-1904. Limfjordstangen. Kr. 148.

Olufsen, Inger:

Rasmus Michelsen fra Ulbølle, en fynsk skolelærer i 1800-tallet. Byens Protokolfabrik. Kr. 200.

Plov, Christine:

Lærerhjem og lærerindliv, erindringer fra Sønderjylland 1871-1920. Historisk Samfund for Sønderjylland. Kr. 128.

Olaf Rude 1886.1986. Bornholms Kunstmuseum. Kr. 35.

Scharling, Sumo:

Min slægt, - hvordan - hvornår - hvorfor? Clausen. kr. 128 (99.7).

Jeg arbejder med ... hæfte 11. Med forskellige forskningsoversigter samt register over: Konsuler i Danmark. Mikrofilm i Norges Riksarkiv. Genealogiske foreninger i Tyskland med ajourført foreningsfortegnelse pr. 1989. Dansk Historisk Håndbogsforlag. Kr. 30.

Forårsudflugt

Offentlige transportmidler til Dragør i forbindelse med forårsudflugten lørdag den 19. maj.

Man kan benytte følgende 2 buslinier fra Rådhuspladsen:

Linie 30 afgang kl 7.42 og linie 33 afgang kl 8.07.

Ankomst Dragør station h.h.v. kl 8.18 og kl 8.39, hvorefter resten af stykket til båden foregår til fods.

Ved planmæssig tilbagekomst kan de samme 2 buslinier benyttes tilbage til Rådhuspladsen:

Linie 30 med afgang kl 18.22 ankomst kl 19.07 eller

Linie 33 afgang kl 18.08 eller 18.30 ankomst kl 18.46 h.h.v. 19.01.

Eventuel lift i bil med ledige pladser kan arrangeres ved en venskabelig snak på turen.

Vel mødt.

Hvem forsker hvad

SLÆGTSFORSKERTRÆF I ÅRHUS 1990

Slægtshistorisk Forening i Århus indbyder til TRÆF

LØRDAG d. 17. NOVEMBER

på Århus Statsgymnasium, Fenrisvej 33, 8210 Århus V. med følgende program:

kl. 09.00 - 10.00	Deltagerne ankommer
kl. 10.00 - 10.10	Velkomst
kl. 10.10 - 16.45	Deltagerne "træffes"
kl. 13.00 - 14.00	Foredrag v/ prof. Troels Dahlerup
kl. 17.00	Gymnasiet lukkes.

Tilmelding senest d. 3. oktober til

Jørn Eriksen Skovdalsvej 14 8260 Viby J.

Deltagergebyret kr. 60,00 vedlægges i check eller indbetales på giro nr. 3 37 59 51 til Slægtshistorisk Forening, Århus.

Tilmeldingen er bindende

Gymnasiet er specielt indrettet for handicappede; der er elevator for kørestolsbrugere fra parkeringsplads 2.

Kantinen er åben kl. 09.00 - 17.00. Den medbragte mad kan nydes her, og der kan hele dagen købes kaffe, te, øl og vand. Da der ikke er spisesteder i umiddelbar nærhed af gymnasiet, kan der på tilmeldingsblanketten afgives en vejledende bestilling til kantinen på smørrebrød m.v.

HUSK AT MEDBRINGE HVEM FØRSKER HVAD 1990 SOM TRÆFKATALOG

HFH skal være betalt senest d. 3. oktober; det gælder også for de slægts-historiske foreninger.

på gensyn i Århus

bestyrelsen

KLIP _____ KLIP

TILMELDINGSBLANKET TIL TRÆF 90

nr. i HFH

NAVN (brug blokboqstaver) _____

ADRESSE _____

MEDLEM I SLÆGTSHISTORISK FORENING i _____

ønsker at benytte elevator _____

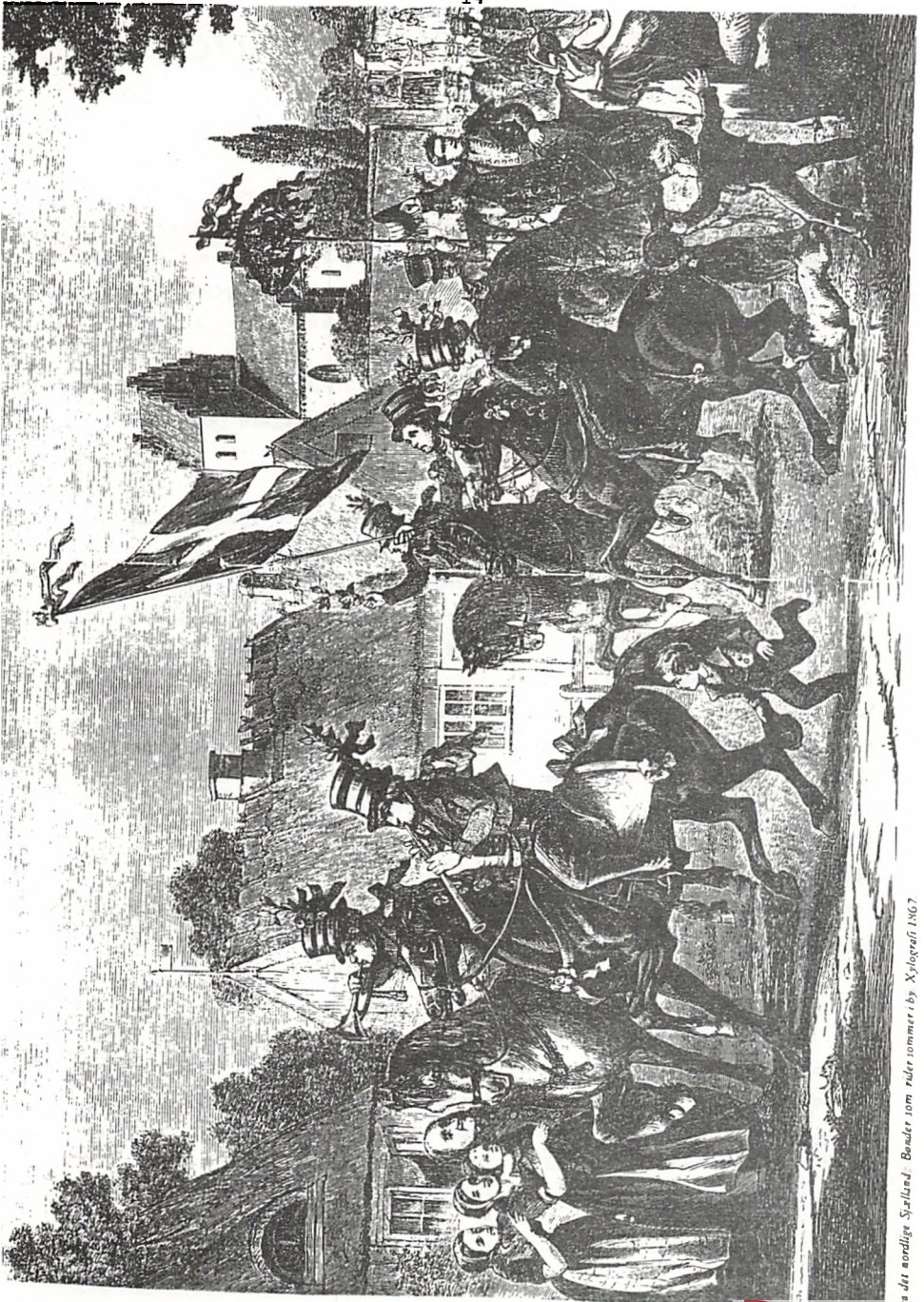
VEJLEDENDE BESTILLING TIL KANTINEN (skriv venligst antal):

___ stk. smørrebrød à kr. 5,00

___ platte à kr. 20,00

___ råkostsalat à kr. 5,50

___ stk. kage à _____

Fra det nordlige Sjælland. Bønder som ruder i sommer i by. Xylografi 1867.

Mads Andersen Listo til Skaunsgård i Vindum og hans nærmeste slægt 2. del

MADS ANDERSEN LISTO (født tidligst 1675- død før 1747) træffes 23/11 1699 som forpagter på Vindum Overgård, Middelsom H., Hald Amt(21). Ejeren Christen Larsen Krarup (1628-1711) var søn af den jordegne bonde i Krarup, Tistrup Sogn. Lars Hansen, nævnt i Lunde-næs Lensregnskaber 1616(22), som iflg. Viborg Landtings Dombog 1636 "blev hugen sin dødtzsaar 19. Augusti og døde den 22. Sept. forleden"(23).

Bonden Lars Hansen havde 2 døtre og 2 sønner: En datter, gift med Christen Pedersen i Krarup(22), der var Tistrup sogns Løgdsmand(24), en datter, der var moder til Niels Sørensen Morsbøl eller Møesbye (død 24/7 1717) i Skærbæk Mølle, Ølgod Sogn, som Chr. Krarup havde tilkøbet sin søstersøn i 1698(25). På skiftet efter ham 1717 23/8(26) mødte Mads Andersen Listo på børnenes vegne, som til dem "befreundekabet".

Christen Larsen Krarup døde 1711 26/4 på Vindum Overgård(27) og sørgede, da han selv var barnløs, godt for sine søskendes børn, af hvilke flere af broderen Hans Lauridsens børn nød ophold hos ham. Hans Lauridsen (Krarup) skal ifølge et sagn have været gift med en skotek kvinde af Dronning Elisa-

beth Stuarts (eller Stewerts) hofstab(28); men sandheden er snarere den, at konen var datter af en Rasmus Madsen Hvas. I 1703 nævnes nemlig en håndskriver på Vindum Overgaard med navnet Rasmus Madsen Hvas Krarup(29). Ellers kendes kun døtre af Hans Lauridsen, af hvilke Inger (død 1730) i ægteskab med Hans Thomsen Lange til Vormarkegård (ca. 1655-1699) blev stammoder til den yngre slægt Krarup.

Stewart Hansdatter Krarup (død 13/9 1715 i barselsæng, begr. Grønæk-Svostrup) var 1705 23/3 forpagterske på Vindum Overgaard. Det er nok hendes navn, der har givet anledning til sagnet om faderens ægteskab. Hun kom i ægteskab 1. gang med bøsse-mager Søren Poulsen Moth i Odense, død 1701 - (1 søn Christian, adlet 1760 "von Moth"), og 2. gang med Niels Henriksen Vendelbo til Gravballe-gård, der i 1719 efterlod 500 Rd til sin stedsøn, og Gravballegård til sin fætter Christian Fischer(30).

I 1664 bebor Hans Lauridsen og Laurids Pedersen en gård, som hedder Gaarde i Tistrup Sogn, som fæstere under Henrich Thott(31). Laurids Pedersen er Henrik Thotts fuldmægtig på egnen(32)

1688 ejes gården af Christen Laur-
sen (Krarup) på Mullerupgård. Be-
boerne er Laurs Pedersen og Hans
Laursen(33). Gårdens hartkorn er
steget fra 6 Tdr. 6 Skp. 2 Fl. 2
Alb. i 1664 - til 10 Tdr. 4 Skpr.
1 Alb. i 1688. Det er nok på denne
gård, Sophia Marcusdatter tjente
Mads Listo i 1711-12.

Efter i nogle år at have været
forpagter af Vindum Overgaard Ind-
går "høyactbare og velfornemme
Mads Andersen oc dend ærborne,
Gudelskende oc Dydzlirede Kiraten
Hansdatter Krarup paa Vindumover-
gaard" ægteskab 20/6 1703 uden
trolovelse og lysning(34).

1704 var Mads Andersen Listo for-
pagter af Nørholm(35). Fra 1705
boede han på Skaunsgård i Vindum,
Middelsom H., Viborg Amt, hvor
børnene hjemmedøbes fra 22/3 1705
til 15/1 1713(36), 1714-15 var han
på Lundenæs Slot i Skern(37). Der-
efter var han forpagter på Randrup
i Vinkel sogn, Middelsom Herred,
hvor han nævnes 1717 og 1719(38).
I 1720 nævnes han igen på Skaun-
gård, da han og hustruen Kiraten
Hansdatter Krarup 26/2 d. å. får
kongelig bevilling på, at den
længstlevende må sidde i uskiftet
bo(39).

Fra 1708, da Christen Krarup skøn-
kede Mads Listo Skaunsgård med et
tilliggende på 21 Tdr. Hart-

korn(40), og indtil 1731, da han
bortskøder den til sin svigersøn
Seyer Sommer (1690-1749), en søn
af præsten i Sjelle-Skørring-Lås-
by Hr. Christen Madsen Sommer og
hustru Ide Margrethe Ottesdat-
ter(41) - er Listo ejer af
Skavns gård, som han lader opbygge
fra en bondegård til en hovedgård
"sig selv til beboelse"(42).

Forklaringen på Mads Listos mid-
lertidige fravær fra Skaunsgård
kan være den, at han 8/3 1713 læ-
ner 1640 Rdlr. af sin kones fæt-
ter Niels Sørensen Moesbye i
Skærbæk Mølle(43) mod at stille
sikkerhed i 31 Tdr. 6 Skpr. 3 Fi-
er. 1 Alb. gods i Lundenæs Amt,
Øster Horne Herred, Tistrup Sogn,
bestående af gårdene Galthoegård,
Hesselhoedgård (Christen Madsens
fæsterbrev udstedt på Falgård
21/11 1707 af Christen Laursen
Krarup) og Gaardegård.

Disse gårde er endnu ikke indløst
23/8 1717; men må til dels være
blandt det gods, Christen Krarup
skønkede Listo i 1708. Lundenæs-
Bøvling Amters Skifteprotokol
1717, fol. 112 b, nævner, at Lau-
rids Pedersen og Hans Laursen bo-
ede på Gårde i 1688, men at der
nu var tre beboere: Laurs Madsen,
Knud Christensen og Mads Knudsen.
I 1721 forhandler Listo med Vi-
borg Domkapitel om noget Domkir-

ken tilhørende gods (19 Tdr. 3 Skp. 2 Alb.) i Hald Amt, (Sønder-) Rind Sogn, Middelsom H. og forpligter sig ved revers af 8/9 1721 til årligt til Domkirken at levere den fulde landgilde og 10 Rigsdaler for arbejdspenge samt at svare alle kongelige skatter. Som sikkerhed for aftalen, der godkendes af kongen 1724 25/2(44), giver han Domkapitlet pant i Hartkorn 44 Tdr., 1 Skieppe, 3 Ørttig 2 Alb. Åbenbart er det selve Skaunsgaard med tilliggende, han har sat i pant! Thi 1722 6/7 skriver Biskoppen Søren Linstrup i sin Visitatsbog følgende: "An. 1722 d. 6. Julii var ieg paa Schaungaard for at besee dend, ifald dend efter giordte allerunderdanigste forslag skulde blive domkirken given til forsikring, og fandt steden ey alleene meget vel bygt, men endogsaa heel frugtbar i mark og enge. Derfra reyste jeg d. 7 Julii til Hiermin kirke"(45). Handelen kom i orden, og 4/12 1730 indgiver 7 bønder i Rind et klageskrift til kongen over, at siden de for 8 år siden skulle gøre hoveri til Skaunsgaard i stedet for til Domkirken, har Mads Andersen Listo således "med umanerlig Hove-ri tribuleret, saa en Del har af Armod maattet quittere, og flere, om sligt skal vedvare, maa med Hu-

stru og Børn lave sig til Bettelstaven"(42). De beder om at få samme rettigheder som før 1722 og vil så selv svare kongelige skatter og "Kirkens Andel" - "paa det vi en gang igjen kunde vorde afspændte det haarde Aag og store Trældom."

Afgørelsen, der blev truffet af Stiftsøvrigheden 22/9 1732, gik bønderne imod, da det nu bestående forhold ansås mere betryggende for Domkirken end det tidligere forhold, da bønderne ofte havde vist sig "Efterladende med Betaling og Arbejde".

Godt tre måneder før Viborg-bispens besøg på Skaunsgård i 1722, nemlig d. 30/3 1722 havde Listo modtaget kongeligt Skøde(46) på relutionsrettigheden - d.v.s. retten til indløsning af et pant - til noget ham nu tilhørende gods, nemlig i Hald Amt, Middelsom H. Vindum Sogn Skaunsgaard, Matr. nr. 1 (12 Tdr. 2 Skp 3 Ørttig 2 Alb. af 2 Rixdaler Tønden = 24 Rdlr. 70 Sk.), samt i Koldinghus Amt, Nørvang H., Brande Sogn, Grårup by af Matr. nr. 2 (Hartkorn 2 Tdr. 4 Skepper) den halve part = 1 Td. 2 Skpr. af én rigsdaler Tønden.

Da selve Skaunsgård nævnes, ser det ud til, at kongen har haft pant i Listos iboende gård. For-

klaringen kan være den, at han havde skyldt kongen 858 Rd. 7 Sk., men at disse nu var betalt med en kgl. obligation af 22/4 1710 udstedt til Christen Laursen Krarup og lydende på 1000 Rigsdaler. Denne obligation var i 1721 i Mads Listos eje og han havde tilbudt at anvende den til betalingen, hvilket blev bevilget(47).

I 1726 25/6 brændte Viborg by, hvorved Listo mistede en gård på Mathiasgades sydside, Mathiasgade 78 Matr. nr. 303, tvært overfor assessor Klerulffs Gaard(48). Denne trelængede gård havde han købt i 1722 af Anne Lykke til Grinderslevkloster og udlejet en del af den til Kaptajn Chr. Mechen. Han mistede tillige en del indbo.

Efter at have afstået Skaunsgård 1731 flytter han og hustruen til Skaber Mølle i Sønder-Rind. Mons. Mads Andersen Listo fra Schaber Mølle står fadder i Vindum 1733 29/11 til Ide Christine Sommer fra Schaunsgård.

I 1736 23/4 eftergives Mads Andersen Listo i Skaber Mølle en gæld på 28 Rdlr. 72 Sk. til kongens fiskum, som han skyldte for sin på uret papir udgivne - og siden konfiskerede obligation(49).

Begrundelsen herfor angives at være, at han ved Viborg bys brand

havde mistet en af de bedste gårde og senere havde mistet næsten hele sin formue, "da Schaber Mølleles Rallingøhus med Maleværket for omtrent tre Aar siden ved Vaadsild blev lagt i Aske".

Man kan ikke se det af kilderne, men måske var det gået ham bedre i Skaber Mølle, hvis svaret på de Rind-bønders klage over hoveriet til Skaunsgård ikke havde gået dem imod d. 22/9 1732??

Mads Listo var død før 1747 24/11, da degnen i Borris og Falster Hans Jensen Brun møder op som svoger og nærmeste frænde til guldsmed Jens Marcussen Listo i Holstebro. Hvornår hustruen KIRSTEN HANSDATTER KRARUP er død, vides ikke. Antagelig er hun død i Skaber Mølle hos sønnen Christen Krarup Listo.

Børnene var følgende:

1. CHRISTEN KRARUP LISTO (f. 1704 dødsår ukendt) må være ældste søn og født det år faderen var forpagter på Nørholm). Ejer af Skaber Mølle i Sønder-Rind. Mistede ved Viborgs brand 1726 alt hvad han ejede og levede i 1730 i stor nød. Han ansøgte forgæves om at blive kontrollør ved Varde med flere toldsteder(50). Nævnes 1735 25/2 "af Schaber Mølle", da han står fadder i Vindum. Samme år

d. 28/9 indgår han i Fjellerup Kirke ægteskab med jomfru Marie Anne Sjøschou på Østergård. De står fadder i Vindum 1741 10/10, men 1750 er han selvejer af Skaber Mølle og forlovet med Maren Jacobsdatter Kruuse, som han ægter i Langskov Kirke d. 18/9. De opretter testamente 9/4 1753, da de ingen livarvinger har, og får kongelig konfirmation heraf 28/5 1755. Hans søstersøn (se nr. 5) Mathias Sommer bor 10/11 1768 på Gammelgård i Storning, men 3/8 1769 i Skaber Mølle(51). 1772 er han flyttet til Kiilsgård i Aalling(-Tulstrup). Kirkebogen for Vinkel-Sønder Rind er ikke bevaret før 1814.

2. ELLA LISBETH LISTO (hjd. 1705 23/3 på Skaunsgård, begr. 26/10 1759 i (Hjermind-)Lee). 1725 10/8 viedes i Vindum Kirke Sr Holger Clausen af Randrup og jomfru Ellen Lisabeth Listo af Schaunsgaard uden troløvelse og lysning.

3. ANDERS LISTO (hjd. 1706 18/3 på Skaunsgård, død samme år).

4. CHRISTINE JOHANNE LISTO af Skaunsgård (hjd. 1707 18/4 på Skaunsgård, død ugift samme sted 1724). Da Christen Laursen Krarup i 1708 skænkede Skaunsgård til Mads Andersen Listo, var det egentlig på datteren Christine Johannes vegne. Hun er opkaldt efter brødrene Christen og Hans Krarup.

5. ANNE KIRSTINE LISTO hjd. 1708 7/10 på Skaunsgård, død 1737 samme sted). Gift 1731 24/4 i Vindum Kirke med Sr Seyer Sommer fra Sjelle (1690-9/1 1749, begr. Næsborg), der med bruden fik skøde på Skaunsgård. I ægteskabet kom børnene Ide Christine (1733-34), Christen (31/12 1734-1801), der 1781 var forpagter på Ørslev Kloster og 1801 var forpagter på Astrup(52), Matthias (født og død 1736) og Mathias (5/6 1737-9/8 1819, der 1769-ca. 1772 bor i Skaber Mølle, men ved sin død er aftægtsmand i Testrup og "forhen forvalter(53) og selveier".

Seyer Sommer giftede sig igen 1740 13/7 med Jytte Cathrine Henrichsdatter Barthling af Højslev Præstegård (1714-1800, moder 1741 til Henrik Christian (1741-98), skolelærer i Udby på Sjælland(54). 1742 sælger Seyer Sommer Skaunsgård og tager samme år ifølge Vindum Kirkebog ophold i Vinkel Præstegård. Han var ved sin død forpagter på Tolstrup Nørgård i Næsborg.

6. ANDERS MADSEN LISTO (døbt i Vindum Kirke 10/11 1709, død 1779 i (Hjermind-)Lee, begr. 8/9). Nævnes 1737 27/6 som fader i Vindum. Gift 1. med Gid-sel Maria Jensdatter Halse (1714-1750, begr. 23/7 i Ginnerup). 1752 er han forpagter på Skier-

vad, da han i Feldballe Kirke d. 28/10 indgår i nyt ægteskab med jomfru Mette Bierring fra Møllerup. Sidenhen blev han forpagter på Himmestrup.

7. SØREN MADSEN LISTO (hjd. 31/1 1712 på Skaunsgård, død 4/3 samme år).

8. HANS MADSEN LISTO (hjd. 15/1 1713 på Skaunsgård, død 1769). Forpagter på Cabbel 1746 13/10 da han i Lemvig vies til Petronelle Maria Dømstrøm.

1753 forpagter på Tanderup i Ålborg Stift, da han og hustruen får

bevilget, at den længstlevende må sidde i uskiftet bo. "P: M: Dømstrøm Sal: Hans Listos" bekræfter 1769 24/12 på Qvistrup bevillingens tekst(55).

9. SØREN MADSEN LISTO (f. på Lundenæs i Skern 15/9 1714, død i Vejrum Præstegård 17/9 1773). Sognepræst i Vejrum fra 5/7 1748 og gift 1. 1750 1/5 med Gertrud Marie Jensdatter Møller (ca. 1720-24/12 1754). Derpå gift 2. 1756 29/7 med Anna Christensdatter Friis fra Lundgård (1753-1775), der som enke døde i Hem.

NOTER

21. "Kop- og Rentepengeskatten af 23. november 1699, Hald Amt, Midtelsom H. Vindum vergaard". Forpagter Mads Andersen: 2 karle 5 Tdir". "Samlinger til Jydsk Historie og Topographie", 4. Række, bd. VI, s. 179.
22. P. H. Haahr, 1955: "Af Tilstrup Sogns Saga", s. 99.
23. Christian Krarup, 1958: "Slægten Krarup", s. 5.
24. H. K. Kristensen, 1944: "Øster Horne Herred", s. 272.
25. P. H. Haahr, 1955: "Af Tilstrup Sogns Saga", s. 99.
26. Lundenæs-Bøvling Amters Skifteprotokol 1717, fol. 102 a ff.
27. Ifølge Vindum Kirkebog blev han 64 år! Alderen kan ikke passe med hans levnedsløb. Fødselsåret 162 ifølge "Dansk Biografisk Leksikon".
28. Jenny Alkjærsg, 1944: "Huse Hederanden", s. 34-35: "Hans Larsen Krarup. Vagtmester på Bornholm 1660. Senere i udenlandsk krigstjeneste, blandt andet "Obrist" i Skotland. (Her forelskede han sig i en dame, som ørtet til Dronning Elisabeth Stuarts hofstab, og flygtede med hende til Danmark. Formodentlig er han faldet ved Chotin i Polen 1673). Om den indklammede del har sin rigtighed, er vist ikke afgjort".

29. Vindum Kirkebog s. 5. - S. Nygårds Samlinger.
30. Edvard Egeberg: "Silkeborg Slot" bind III, 1924, s. 139, samt Erik Broch "Selvejet i Hids Herred før Landboreformerne" side 39-40. Venligt oplyst mig af Kiss Jensen.
31. Fr. III's Matr. 1664, nr. 1820, fol. 78 a.
32. H. K. Kristensen, 1944: "Øster Horne Herred", s. 272.
33. Chr. V's Matr. 1688, nr. 1820 B, fol. 2 b.
34. Vindum Kirkebog; "Samlinger til Jydsk Historie og Topografi" IV, s. 16.
35. "Personregister til Viborg Landstings Skøde- og Panteprotokoller 1690-1805": Listo, Mads Andersen, forpagter på Nørholm 1704 bog 33 fol. 380. - Kildestedet er ikke nærmere undersøgt.
36. Vindum Kirkebog.
37. Skjern Kirkebog 1714, 16. Søndag efter Trinitatis - og 1715 23/1.
38. S: Nygårds Samlinger: Rentekammerets Skødebog over bortsolgt Ryttergods, fol. 330 (1717); Vindum Kirkebog (1719).
39. Danske Kancellis Jydske Register bd. 25, fol. 498, nr. 27.
40. E Maquard i Persh. Tidsskr. 5. Række, bd. IV. s. 175.
41. Bjørn Sommer, 1986/87: "Hr. Christen i Sjelle, Skørring og Låsby Sogne" i "Slægt og Stavn" 1986:4 og 1987:1 og "Slægt og Stavn" 1986:2: "Sagn om en præstegårdsbrand i Sjelle Sogn".
42. Citat fra 7 Rindbønders klageskrift til Kongen 1730. Publ. af A. Heise i "Fra Viborgske Arkiver. 4. Skavnsgaard" i: "Samlinger til jydsk historie og Topografi" 1. Række, bd. VI, s. 244-245.
43. Lundenæs-Bøvling Amters Skifteprotokol 1717, fol. 103 b.
44. "Kronens Skøder" IV, s. 518.
45. "Biskop Søren Lintrup's Visitatøbog" - v. S. Nygård i "Samlinger til Jydsk Historie og Topografi" 3. Rk. bd. II, s. 99.
46. "Kronens Skøder" IV, s. 264.
47. S Nygårds Samlinger (RA): "Rentekammeret. Ålborg og Viborg Stifters Kontor, kommuniserede kgl. resolutioner og renter, nr. 11.
48. "Viborg Købstads Historie" (1940), bind II, s. 522.
49. S. Nygårds Samlinger (RA): "Rentekammeret. Ålborg og Viborg Stifters Kontor, kommuniserede kgl. resol. og renter, nr. 8.
50. Christen Krarup Listos biografi er skrevet hovedsagelig ud fra S. Nygårds Samlinger i Rigsarkivet. Disse supplerer til en vis

- grad også de af E. Marquard i Persh. Tideskr. 5. række bd. IV meddelte oplysninger om de øvrige sønskende.
51. Søbygård Skifteprotokol 1781, fol. 356 a.
 52. Søbygård Skifteprotokol 1781, fol. 353 a. Astrup Gods Skifteprotokol 1801, fol. 131-39. Arven efter Forvalter Christian Seiersen Sommer deltes imellem Helbroderen Sr Mathias Sommer fra Palsgård i Hersom sogn, og den afdøde halvbroder, skoleholder på Sjælland Henrich Sommers 5 børn.
 53. Forvaltertitlen erstatter i begyndelsen af 1800-tallet ridefogedtitlen. Alfred Kaae skriver i "Laasby Sogn igennem Tiderne" s. 153 (1948) om tilstanden i 1811: "Således var Kalbygårds ridefoged - undskyld Godsforvalter - lønnet. Ridefogednavnet var efterhånden gået af brug som mindre fint, og Forvalternavnet svarede egnetlig også bedre til bestillingen, han var regnskabsfører og Godsherrens Fuldmægtig, og som sådan udstedte han ordrer om gårdens drift, mens den praktiske udførelse af arbejdet skete ved Ladefogeden".
 54. Lengnicks Genealogier: "Barthling" nævner 2 ægteskaber og de 5 børn.
 55. Lundenæs-Bøvling Amters Skifteprotokol 1769, fol. 471 b.

Bjørn sommer
Åboulevarden 14
2200 Kbhvn N

Illustration fra:FRAM.Fra Ringkøbing Amts Museer 1982

Guldsmed Jens Marcussen Listos
underskrift dateret 1728.

Indholdsfortegnelse

Generalforsamling.....	2
Skandale i familien Hoë. Ved Inger Lerche.....	3
Litteraturliste vedr. skrivefærdighedens historiske udvikling. Ved Ingrid Markussen.....	6
Genalogica. Ved Lone Wredstrøm.....	7
Forårsudflugt.....	12
Indbydelse til slægtsforskertræf i Århus.....	13
Mads Andersen Listo til Skaungård i Vindum og hans nærmeste slægt. 2. del. Ved Bjørn Sommer.....	15

M.

Marie helst vil Gaader gjette;
Men det er svært for Mads og Jette.